

طاشينك
روزنامه
معمولی
روزانه
معمولی
روزانه

TACHINK
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN POLITIQUE & LITTÉRAIRE
Imprimerie Mamourian
SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԳ.	ՎՅՑ.	ԿՈ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ	80	40	20
ԱՐՏԱՆԱԶԻՐԱՆ	25	13	30

Նամակներ պէտք է ուղղել՝ Խմբագր. «ԳՐԱՆԻՔ»-ի
Հ. ՄԱՄՈՐԻԱՆԱՆ՝ ԻԶՄԻՐ

Journal Arménien «TACHINK»
Rédacteur - Directeur
HRAND MAMOURIAN - SMYRNE

10 ՓԱՐԱ

ԴԵՊԻ ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. մը, որքան ալ դեռ ըլլայ ան քաղաքական փառաւոր գոյութիւն մը, որքան ալ դեռ բիրտ ուժին սոնքացող պատմական ներկայացուցիչը հանդիսանայ, այսու ամենայնիւ այդ դեռ ապացոյց մը չէ թէ ան կրնայ ըլլալ քաղաքականապէս հիմնական և տեւական գոյութիւն մը, եթէ արդարեւ զուրկ է քաղաքակրթութեան տարրերէն:

Բոլոր քաղաքական գոյութիւնները բիրտ ուժին պերադանցութենէն ծնունդ առած են նախնական դարերէն ի վեր, իբր նախատարերք իրենց կազմակերպութեան:

Ասիական բնական իրաւունքն է տեղեւրական ուժին՝ նախատեսմանաւ նպատակին համար իրոր գործադրելի հետեւանք:

Բայց երբ անոր չէ նետեւած լրացուցիչ պայման մը—քաղաքակրթութիւնը, այդ գոյութիւնները, ուշ կամ կանուխ, ընկած, վախճախուած են օր մը, երբեմն ալ չի կանգնելու պայմանաւ, որովհետեւ իրենց մէջ չունին, ուժին կորույթ տեսական ընկու համար, այն բացարձակ պայմանը, որ դիմացկունօրէն պահպանողական յատկութիւն ունի և յառաջ կուգայ միակ քաղաքակրթութեան լրացուցիչ լիակազմութենէն:

Քաղաքակրթութիւնը քաղաքական կեանքի անհրաժեշտ պահարանն է:

Միջուկը կորզը կը փոխ, կ'ապակուի, երբ կը մնայ առանց կենսաբեր հողի, բացօթին, արեւուն և անձրեւին ենթակալութեան տակ:

Քաղաքական կեանքի արժատները պէտք է խնամով և խորապէս թողել քաղաքակրթութեան բարեբեր ակօսներու բացած հողերուն տակ:

Ազգեր կան որ դեռ կը չփոխեն քաղաքական նոյն իսկ լաւ կազմակերպուած գոյութեան մը հետ իրենց քաղաքակրթութեան անբաժանելի լրացուցիչ միացնելու անհրաժեշտութիւնը:

Քաղաքական կեանք և քաղաքակրթութիւն, ասոնք երկու տարբեր ծայրեր են իրարու ձգտող, զորս պէտք է նոյն իսկ իրար զօդել, քանի որ առանց մէկին, միւրը թերի է ու անկատար և իր տեւական գոյութիւնը չի կրնար պահպանել առանց վտանգի:

Քաղաքական ուժ մը ազգի մը մարմինն է, մինչ քաղաքակրթութիւնը տղ դերու հոգին կը մարմնաւորէ իր մէջ:

Յեղի մը քաղաքական կեանքն ու քաղաքակրթութիւնը միեւնոյն իրարու հետ նամեմատական դուգակշռով մը, երկու ծայրերը կը կազմեն՝ անոր ատողական վիճակին չափանիշը դուգադրելու համար: Այն այն ազգին, որուն նմաններէն մէկը դատարկ է բռնէ, միւսին բաղդը կ'իյնայ հակառակ անդունդը արագապէս նոյն ծանրութեանը որչափով որ ծանրաբար պիտի հակադրուի:

Բայց նկատուած է որ քաղաքակրթութեան տիրացած, բայց նուազ ուժի ներկայացուցիչ ազգերու մօտ գոյութեան պահպանումը աւելի երկարածիք կեանք մը ապահոված է իրենց համար, քան կրօնաքաղաքակրթութիւնէն մը ներկայացուցող և միայն բիրտ ուժին գերազանցութեանը ապաւինող ազգերու մօտ:

Սուրբ չէ՝ որ յախտնապէս տիրացած է աշխարհին:

Սուրին տիրապետութիւնը միշտ յաջողած է իստ վանել քաղաքակրթութեան:

Թեան ամրակուս վահանին գերակշիռ և տիրական յաղթանակը:

Շատեր եկան ու գացին, և դեռ իյնալու պատրաստ կանգուն կան այս աշխարհին վրայ, որոնք սուր առին և սուրով ինկան, որոնք, իրենց կտրուկ սուրին առաւելութեամբ միասին, մշտնջենապէս գերի ու ստորութեան են քաղաքականապէս նուազ, բայց քաղաքակրթականապէս անհունօրէն աւելի՝ հզօր ցեղերու առջև՝ իրենց վիզը ռոճած, խոնարհ, բայց միշտ՝ ի հարկին ուժին կ'ընկնելով՝ ամբարտաւան ու մռայլ...

Արեւելքը այդ հակառակութիւններու աշխարհն է սոհա:

Հոն է որ Արեւելքի աննախնայնիկ ու նախնայնիկ կը լողայ դեռ արեւան ճահիճներու յաւիտեան չի չորցող տեականութեան մը մէջ:

Հոն է որ արեւելք կանգ չառնէր, որովհետեւ քաղաքակրթութեան բերածը կրօնաքաղաքակրթութիւնը կը տան...

Ազգերու անհերքալ խնդրումի մը չընկալարին մէջ բնական է թէ չի կրնար կեանքի ներդաշնակութեան արժանաւորելու երգը հիւսուել ու ցայտել, որչափ ալ կամեցող բերաններ դեռ սա ազգերու չընկալուած եղբայրացուցիչ կրկնապատկար տառ պօռան: Երբ մանաւանդ թէ շնական կեղծիքը չի վերնայ:

Ազգերու եղբայրացումը իրապէս գոյութիւն կրնայ ունենալ այն տեղ ու այն ատեն միայն, երբ մարդասիրտ սուրբ կը մաշուի, իր պատեանին մէջ կը տեղաւորուի, ու՝ ալ անկէ դուրս չընկնու պայմանաւ, կը հանգստանայ իր գործած աւերներուն ու նախնիներուն վրայ դառնօրէն ողբալով:

Երբ վարքնաբարոյութեան բնազդին քունը վերջնապէս ալ չարթննար արեւելքի բնաւոր թելագորութիւններով միշտ յղի սրտերու ամօնի միջոցներով մէջ:

Երբ դիակեր բորենիներու կողմէն արեւելի խնայքն ու գինարուցքը կը դադրի, մեր հեռաւոր դաշտերուն մէջ:

Երբ մշտագործուն հրդեհի, կրակի ու թալանի չառակեր ախորժակը կը բթանայ ու կը մարի սրտերու մէջ տեղի տալով ոչ-անքաւելի զիջի մը, որ երէկի կործանածը կը գիտնայ կանգնել և անոր գետնատարած աւերակին յարութեան փառաւորութիւնը պանծացնել:

Երբ Արեւելքը կենսանորոգ լոյսի և ջերմութեան ցայտուն աղբիւրը կը հանդիսանայ և այդ մեծալայելուչ լուսոյ և ջերմութեան տաքար արեգական տակ կ'ուճանան ամէն ցեղ, ամէն ազգ ու ամէն գոյութիւն՝ իրենց նորափետուր կեանքին արեգապը փառաբանելով:

Դէպի քաղաքակրթութիւն ուրեմն... Քաղաքակրթութիւնը արիւնի ինձերէն անդին պէտք է փնտռել:

Քաղաքակրթութիւնը մեր զոքաղը կրկնքին տակ յաճող խաղաղութեան հրեշտակին թեւատուերին տակ պէտք է որդենել և հաշտութեան ձիւններին շուգին տակ ողջունել:

Քաղաքակրթութիւնը բարձր ձգտումներու փնտրութիւն կեանքն է:

Եւ զայն փնտրողը պիտի գտնէ:

Ու այդ օրէն է որ պիտի սկսի արդի Արեւելքի վաղուան նոր քաղաքական կեանքին քաղաքակրթութեան հիմնարկէքը:

Ողջոյն այդ օրուն:

Կուգա՞յ այդ օրը...

Ա.ԼՈ

ՀԱՅԵԼԻՆ ՄԵՋ

Այն ամեն խաղաղ ու բանիբուն խնդրանքներն որոնք ներքին կ'համարէինք առաւել մեր Թուրք հայրենակիցներուն ու մանաւանդ այն օրկաններուն որ իբրեւ թէ այդ հասարակութեան ուղղութիւն տալու պաշտօնն ունէին, այժմ սկսած են իրենք տալ ու այս պարագան միեւնոյն չահազրգոյսական կ'դառնայ ինձի համար:

«Բէօյլիւ» որ թունդ ազգայնամոլ մը եղած է միշտ և այդ ուղղութեամբ սխալ ու անմարտելի սրտոտախօսութիւններու լափերին թոխ մը մէջ իրեն հետ միասին քշել տանիլ աշխատած է իր ընթերցողները, վերջապէս հասած կ'երևի անհիճամ բու մը առջև և վնասնէն նահանջով մը կուգէ վստակի կորսնցուցած ժամանակը:

Այս սիւնակին տակ քանի քանի անգամներ զգացնել աշխատած եմ իրեն թէ մեծ ու խոշոր բրթելով, ընթերցողներն մոլորեցնելով չահ մը չենք կրնար ձեռք ձգել, այլ ընդհանրապէս, մեր գործած մեծ զէնքը մեզի հետ նաեւ այն հայրենիքն, որու զաւակներն ենք ու որու ճակատագրին հետ կապուած է նաեւ մերինը:

Բայց որո՞ւ կ'ըսէի, ո՞վ էր մտիկ ընողը:

Այսօր սակայն դերերը փոխուած ըլլային, ինչպէս փոխուած են ժամանակները, ու «Բէօյլիւ» զգաստուցած, զգոնացած, կարծես երկնային շնորհներու է արժանացել ու իր սիւնակները լայն բացած, ճշմարտութեան ու արդարապատու թեան ջերմացուցիչ միջոցաւ մը պարտուած կ'սկսի կենսատու օղ մը շնչել ու քաղաքակրթութեան բարիքներն մի առ մի շարելով ձայն բարձրացնել իբրև նոր առաքեալ մը...

Շնորհաւորելի կ'զտնեմ իր ընթացքը, զուրք ալ այնպէս չէ՞ք մտածեր, տարա-կոյս չունիմ, որքան ժամանակ որ ընդունինք թէ մասուլը չստ մեծ դեր մը կուգուած է խաղաղութեան երկրին խոպան մընացած տարրերուն վրայ:

«Եթէ դարձեալ Էսքի Թաս Էսքի Բասի դուրսէն երկրէնք, պատրաստուելինք այս երկրին յուղարկութեան թափօրին», կ'վերջացնէ «Բէօյլիւ» իր առջի օրուան խոթարկականին մէջ...

Ահա ինչ որ մենք չորս տարիէ ի վեր կ'պօռայինք, պարոն պաշտօնակիցս, և զուրք մեզի հայրենիքի թշնամիներ կ'նկատէիք. մինչդեռ այսօր ձեր իսկ խոստովանութեամբ կ'հաստատէք թէ որոնք են երկր այս երկրին ճշմարիտ հայրենասէրները...

ԵՍ

ԲԵՐՆԻ ԱՌՈՋԱՊԱՅՈՒԹԻՒՆ

Մարդկային ազգի թշուառութեան և կորուստի չի մատնուելուն միակ միջոցն է կարևորութիւն տալ ֆիզիկական, մտաւորական և բարոյական օրէնքներու: Վերջին տարիներս կը ծանրանան սոյն կէտին վրայ շատ մը բժշկական և ոչ բժշկական թերթեր:

Այսօր շատ մը մարմնային տկարութիւններ, հիւանդութիւններ կը բուժուին լոկ առողջապահիկ օրէնքներու հետեւելով կամ գործադրութիւնով, քան անխոհմ և անորոշ կերպով անցնելով մէջ գործածուած դեղերու մատակարարութեամբ:

Այս դարու բժշկը հասկնա՞ծ է որ մաքուր օդը, օդաւէտ ննջասենեակները, պատշաճ ֆիզիկական մարզանքները, մա-

մանակին յարմար զգեստներ կրելը, չափաւոր, լաւ ծամուած սննդաբար կերակուրները և գէթ չարաթը անգամ մը ամբողջ մարմնոյ լուացումը զօրաւոր միջոցներ են, շատ մը հիւանդութիւններու առաջը առնելու կամ եղածները աներևոյթացնելու համար:

Ազգ մը որուն անհատներուն մեծ մասը մեղի, վաւաչուտ, վատաբող են, այդ ազգը դատապարտուած է կորուստի: Այս հիւանդոտ անհատները ոչ միայն իրենց ազգին պատիժն են, այլ բոլոր մարդկութեան կոտորացող վէրքն, այսպիսի անձերու կայսեր կամ բանտ կամ յիմարանոց կամ անկեղանոցն է: Եթէ վերոյիշեալ երեք տեղերէն մէկուն մէջ չիյնան, անոնք պիտի թունաւորեն մարդկութիւնը, ծնունդ տալով մանուկներու որոնք ենթակայ պիտի ըլլան ժառանգական պէս պէս ֆիզիկական, մտաւորական, բարոյական հիւանդութիւններու: Կը մարթնմ որ Թուրքիոյ կիրարկելի բարենորոգումներէն մին ալ առողջապահական վարդապետութիւնը ըլլայ, որով ամուսնութիւններու կնքումը բժշկի արտօնութիւնով ըլլայ:

Այժմ գիտութիւնը հաստատած է թէ հիւանդութիւններէ շատերը յառաջ կուգան վնասակար մանրէներու բազմաշաղկապութեան մէջ: Բնութիւնը, ակունքը և կոկորդը նպաստաւոր բնակավայրեր են, մանրէներու համար, ուր կրնան աճել և բազմանալ երկրաչափական համեմատութիւնով և երբ այս մանրէները անշարժ շատան մեր մէջ որ մեր մարմնոյ մէջ գտնուած պահապան մանրէները յաղթեն, այն ատեն է որ մենք կը հիւանդանանք և կը մեռնինք:

Մեր մէջ սխալ պատերազմ տեղի կուտենայ, զուրքէն ներածուած և մեր մէջ գտնուած օգտակար և վնասակար մանրէներու մէջ:

ՄԻՔԱՅԷԼ ՏԻՐԱՑՈՒԵԱՆ

ՏԵՂԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՄՈՒՄԱԿԱՆ իր «Գրի և սուրի դար» վերնագրով խմբագրականին մէջ կը հարցնէ. Սո՛ւրբ թէ գրիչս պէտք է նախադասել և դժուարութիւնները լուծելու մասին ո՞րք թէ գրիչը զօրաւոր է. և կը պատասխանէ. Այս հարցին վրայ տարիներէ ի վեր շատ մը փնտրանքներ են եղած և արդիւնքը սա եղած է որ թէ զգրիչը ըլլայ և թէ ո՞րք, երբ չարաւոր գործածուին երկուքն ալ վնասակար կըլլան:

Մեր մէջ մինչեւ հիմա սուրբը ընդունուած և գրիչը դերը երկրորդական համարուած է: Մինչդեռ Եւրոպայ ըստ արժանւոյն գրիչը սուրէն նախածածար համարած և երջանկապա՞ծ է այսօր:

ԱՄԱԿԱՆԻՒՄ իր երէկուան թիւին մէջ կը գրէ. Արեւելք կը շարունակէ առատօրէն հոսիլ և ոռոգել կոխի անկուշտ հողը: Դժբաղդութիւնը լայնօրէն տարածած է իր սեւ թեւերը, մահաթիւթ ախտ մը այսօր քան մարդկային էակներու և բոլորապէս Եւրոպայի ոտք հանելու կը սպառնայ եւ ուղղակիներուն յամառութիւնը առաջնորդէ աւելի անսանձ ու կատաղի կերպով կը շարունակուի: Ասով մէկտեղ սակայն Եւրոպան դեռ չի չարթնր, տակաւին քաղաքակրթ աշխարհը այս սարսափելի դժբաղդութեանց ի տես կը ըսուէ՛ չըսեր:

Արեւելքի զաւակները կը հատնին, կորովի այրեր անգթօրէն կը ջարդուին, թշուառութեան, հաւանքներ, տառապանքի, ցուրտին ու գողթականութեան երեւնէքներն իրենք ու տղաքներ անտէր անճարակ կ'ոչնչանան:

Եւ սակայն տակաւին քաղաքակիրթ, մարդասէր եւրոպան չորոշեց կը բաւէ՝ Եւսեւր:

«Ամալթիա» կը շարունակէ. Այ կը բաւեն պատերազմի այսքան արհաւիրքները, կը բաւեն անմիջապէս որոշուածները ու այրիացումները:

Այ կը բաւեն իրենց սրտահամարներէն զրկուած մայրերուն և իրենց նեցուկները կորսնցուցած հայրերուն ողբերը: Այ կը բաւեն վիւղերու և տուներու հրդեհումն ու կործանումը, զորս յառաջ կը բերեն Արէսի քանդիչ զէնքերը: Նորն ու երկաթը:

Եւ սակայն եւրոպան տակաւին կը բաւէ չըսեր:

Յուսահատական պայքարը կը շարունակուի աւելի քան երեք արիւնահեղ կատաղի և դժբաղդ լիբրով: Թշուառութիւնը իր բարձրագոյն սահմանին հասած է: Արիւնն ու արցունքը գետեր կը կազմեն:

Բայց մարդասէր Եւրոպան տակաւին ժամանակ չի գտաւ միջամտելու: Տակաւին չի համաձայնեցաւ նպաստաւոր եղանակով մը կռուողներուն մէջ խաղաղութիւն հաստատելու:

Եւ պատերազմը կը շարունակէ իր կատաղի և անուշի գործը Բայց ալ ժամանակը հասած է կոտորածին վերջ մը տալու: Զինուոց, յղթականներուն ու պարտուածներուն, յարձակողներուն ու պաշտպանողներուն զինուոց փոփոխութիւնը կը պահանջէ ալիւս: Զինուորական պատուոյն երազածէն աւելին եղաւ:

Ժամանակ է ալիւս որ մարդասիրութիւնը քաղաքականութիւնէն անկողը կողմնակցութիւն մը ինչպիսի:

Այս մարդկային ողբերգութիւնը յորում այսքան արիւն թափեցաւ պատերազմի Աստուածին խորանին առջև պէտք է յուզէ ևս աւելի իր անզգայ հանդիսականները:

Չաթալձայի պաշտպանութիւնը, պաշտպանուողներուն և յարձակողներուն զիւսցանքներուն ու անձնուրացութիւնը, որոնք անցեալ ժամանակներու փառաւոր զինագլուխներէն են կը ինչեցեն: Թող այս սարսափազնիքի պատերազմին լուծումը համարուին:

Թող արիւնահեղ սուրբերուն յաջորդէ զիւսնագիտութեան ճարտար եղէզը:

Ու կը վերջացի. Մեղք քաղաքակա նութեան, մեղք 20 երրորդ դարուն բարձրութեան, եթէ հաստատուի թէ մարդասիրութիւնը իր մտածումներուն ու խոր հոգիներուն մէջ անանկացած է և թէ մարդկային կոտորածները հիմակ ալ ուրիշ նպատակ չունին բայց եթէ տկարագոյնին բնաշնչումը:

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՄՆԵՐ
ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՍՍՈՒՄԵԲ
Հաւաքեց
ՏՐԴԱՏ ԵՊՍ. ՊԱՆԵԱՆ
Ա. Պրակ Դին 2 1/2 ԴՐՆ.
Բ. » 3 »
Իզմիր կ'գտնուի Թօքաճեան գրատուն:

“ԴԱՇԻՆՔ”-Ի ԹԵՐԹՈՅԸ [44]

ՄԻՇԷԼ ԶԵՎԱԲՕ

ԲԱՐՏԱԵԱՆՆԵՐԸ

ԺԸ.

ԳՍԹԵՐԻՆ ՏԸ ՄԵՏԻՉԻ

Դաթէրին մտածկոտ մնաց: Ինչ որ կըսէր այդ երիտասարդը այնքան ազնիւ պարզութեամբ մը զրոշուած էր որ բոլորովին հիստամփուռ էր: Այ աւելի մեղմաճառող դերք մը առաւ: Իր ձայնը շատ աւելի զգուշիկ դարձաւ:

— Բայց, բաւ է նախորդ իմ տոհմիկս իրեն մօտ ու է զիրք մը չնուիրե՞ց:

— Այո՛, տիկին, բայց մերժեցի:

— Ինչո՞ւ համար, հարցուց աշխուժիլ Դաթէրին:

— Որովհետեւ անկարելի է ինձի համար Բարիզը թողուլ:

— Եւ եթէ առաջարկէի ծառայութեանս մէջ մտնել, ի՞նչ պիտի ըսէիր: Սպասէ, պատասխանելէ առաջ: Չես ուզեր Բարիզէն հեռանալ, Լաւ ուրեմն,

ՎԵՐՁԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

«Ժամանակ» օրաձեռնին կ'ընդունի մետուէլայ լուրերը, մայրաքաղաքի մէջ ձեռք առնուած զգուշական միջոցներուն նկատմամբ:

Կիրակի ցերեկին Աւստրիական զինուորական տնտեսական մէջ տեղի ունեցած զինուորական գումարումին գտնուող գիշերն ալ անգլիական զինուորական մէջ հաւաքուեցան մայրաքաղաքի օտար զինուորները և առտուն յաւանք ինքնաթիռի ձայններուն վրայ այլևս որոշեցին փութացնել օտար մարտականներուն մէջ գտնուող նաւազենքուն ցամաք հանուիր, և Բ. Դրան ներկայացուած տեղեկագիր - յատկագիրն համաձայն, որուն մասին երէկ գրած էինք մանրամասնաբար - ձեռնարկեցին Կ. Պոլսոյ պաշտպանութեան գործին:

Հետևաբար առջի գիշեր, առտուն զէմ ժամը 4ին մայրաքաղաքի խարսխած մարտականներէն 300(ի մօտ) նաւազենքուն ցամաք հանուեցան և տեղափոխուեցան զինուորականներուն մէջ:

Մէկ կողմէ այս կարգադրութիւնը, և կիրակի օրուան գրեթէ մշտական, իսկ երէկ առտուն ընդհատ ընդհատ թնդանութի ձայները, միւս կողմէ ուսու զինուորական մէկ ազգը միշտ ալ ուղղի մէջ թողուցած է ժողովուրդը, որ իւրաքանչիւր անհատի ներսին մեծ համեմատութիւններ կ'աւանդէ. կը մտածանքուի, կը սոսկալ, զուր վախեր կ'ունենայ և վերջապէս չի կրնար համ զուել զեռ թէ մայրաքաղաքին մէջ չփոխութիւններ ծագելու վախը փայտած է ալիւս: Այսու հանդիմադ զժախտաբար քիչ չեն անոնք, որ պղտոր ցուրի մէջ ձուկ որսալ կ'ուզեն և առիթէն օգտուիլ ջանալով սուտ ու սխալ տարածախոսութիւններ մէջտեղ կը հանեն: Անշուշտ այս տարածախոսութիւններուն մէջ տրդիւնքն էր որուն ականատես եղան երէկ բոլոր այն բերաքները որոնք ուսուական զինուորական առջեւն անցան: Հոն՝ զինուորական պատին վրայ փակցուած էր կնքուած թուղթ մը, որով հրաւեր կ'ըլլար իր հպատակներուն որ մարտունակ փութան, եթէ վախ մը կը զգան: Ինչպէս ըսինք ալ հրաւեր-ազգը ամենամեծ չափով պատճառ տուաւ ժողովուրդին անգամ մը ևս յուզման և վախին կրկնապատկուելուն: Այս պարագան չափազանցեալ վիճակի մէջ կայծակի արագութեամբ տարածուեցաւ մայրաքաղաքի չորս կողմը, անպէս որ շատեր փութացին խանութներէն գոցել և կանուխիկի տունները քաշուել: Հազիւ կէս ժամ անցած էր երբ զինուորական անդադառնալով ժողովուրդին յուզման, պատէն վար առնել տուաւ այդ հրաւեր-ազգը:

Մարտականներուն նաւազենքներէն երկու գումար երէկ առտուն կանուխ, ժամը 5-7 զինուորական վիճակի մէջ սպասեց կամուրջին Ղալաթիոյ կողմը:

Ինչ ետք բացուեցաւ կամուրջը և Ոսկեղէնի մտնելով մէկէն առջև գնաց խարսխեց ուսական «Բուլքիթ» պահակաւա-

ճիւղը եւ ալ այդ պիտի ուզէի քեզմէ: Դա ապաւնտ որ երկու անձանութներու պաշտպանութեան համար զլիւսիւրը կը նետուի, կուզեն աջակցել քու թագուհիդ պաշտպանութեան գործին:

— Եւ ի՞նչ, ձեր վեհափառութիւնը պէտք ունի՞ պաշտպանուելու, գոչեց Բարտախան անկեղծութեամբ:

Պարտուելի ժպիտ մը անցաւ թագուհին չըթնեցէն, զրահին տկար կողմը զրտած էր:

— Այո՛, ասիկա կ'զարմացնէ ձեզի, ըսաւ իր ամենէ գրաւիչ ձայնով: Եւ սակայն, այս այսպէս է ասպետ: Թշնամիներէ պաշարուած, գիշեր ու ցերեկ թագուհին սպասուողութեան վրայ հակելու պարտաւոր, կ'անքաղաղ լինեցնիմ: Չես գիտեր ինչ որ կ'անցնի, խուլ փառասիրութիւններ և վատ գաւազդութիւններ գահու մը շուրջ...:

Բարտախան սարսափ խորհելով այն գաւազդութեան որով գաղտնիքին ծանօթացած էր Տրվիկիէի մէջ:

— Եւ պաշտպանուելու համար, շարունակեց թագուհին, թագաւորը պաշտպանուելու համար իմ մայրական սրտին երկիւղները հանդարտեցնելու համար,

ըր, բաւականաչափ զինուորով, ինչպէս գրած էինք:

Բարան երէկ մասնաւոր երկուք մը ըլլալով էր. զինուորականները և կրտսեր կան օտար կ'ընէր հաստատութիւնները իրենց հպատակ եղած կառավարութեան զրօշ պարզութիւն: Այս պարագան ալ քիչ մը քիչ մտահոգութիւն չէր որ պատճառեց ժողովրդեան որ հարցուփորձ կ'ընէր պատճառը հասկնալու համար, քանի որ երէկ և է տուն ալ չկար: Դեպքանաւորները պարզած էին սովորականէն տարբեր զրօշ մը: զինուորական զրօշակներ ի նշան օրուան զէպքին:

Բերայի ժողովուրդը հրճուած քով խառն միւս մը ունի, գործերը բոլորովին կեցած են: Կաճառատուններու զոներուն առջև տեղի տեղ խուճեր կեցած կը խօսակցին, իսկ զինուորականները օրուան ամենէն աւելի հետաքրքրաւոր հաստատութիւնները դարձած են: Ամէն զինուորական և մասնաւորապէս տեղեկականները տոնի անգին թուով բազմութիւն մը կը ցած կը դիտէ նաւատորմէն ելած զինուորները, որոնք կը պտտին, կը խօսին, կը խնդան, կը կատակին և ասիւրի այնպիսի վիճակի մը մէջ որ եթէ երբէք Աստուած մի արտօսէ անգլանքը հնչէ, ամենքն ալ իրենց պարտականութեան զուլան են:

Անգլիական զինուորական մէջ պահակ զինուորը սակայն հրացանը ուսին վեր վար մարզականները կը կատարէ, մինչ անգին միւս նաւազենքները նոյն զինուորական ընդարձակ պարտեզին: մէջ խուճ խուճ փութ-պոլ և «թէն» կը խաղան, ուրիշներ պատերուն վրայ ելած դուր հասարակութիւնը կը դիտեն:

Օսմ. ստանկանները հազիւ հազ կրնան ցրուել՝ մեղմ միջոցներով՝ խոնուած բազմութիւնը որ հետզհետէ կը խտնայ և այս տեսարանը գրեթէ ամէն զինուորական անգին:

Անգլիական զինուորական մէջ տեղափոխուած են 250 նաւազենք որոնց 70ը ամերիկեան զինուորական մէջ, 6 սպայ և երկու խորտնկէց:

Դերմանական զինուորական մէջ կը գտնուին այս պահուած 300 նաւազենք և վեց սպայ 5 խորտնկէցներով և երկու արագահարներ: Թնդանութիւնով, Դերմանական հիւանդանոցին մէջ 100 զինուորական երկու սպայ Դերման 70 զինուորական Պեմիական զինուորականները կը պաշտպանեն, Դերման նաւազենքները կը հրամայէ «Բուլքիթ» մարտականին նաւապետներէն Հէն Պէրէնիդ:

Պրանսական զինուորականները 250 զինուորական, 4 սպայներ և 3 խորտնկէցներ կը պաշտպանեն: Իսկ Ֆրանսացի լուսական թուով նաւազենք ալ կը սպասեն Բանկալիի Սէնթ-Լուիսի երկրեցիկն չորջափակին մէջ, մէկ խորտնկէցով:

Աւստրիական զինուորական, հիւսապատարանին, հիւանդանոցին և զպրոցին պաշտպանութեան յատկացուած են 300 զինուորական, 8 սպայներ 2 խորտնկէցներով:

Նորոգուելու վրայ եղող խաղական

զրեթէ միայնակ եմ: Այն, եթէ միմիայն ինձի համար ըլլար, ինչպէս, վաղուց արդէն թշնամիներու յանձնուած պիտի ըլլայ: Բայց, աւա՜ղ, մայր եմ: Կուզեմ ապրիլ գաւառներու համար...:

— Տիկին, ըսաւ ասպետը առանց առերեւոյթ յուզումի, չկաւ ազնուական մը արժանի այդ անուան որ պիտի դեղէնէր իր սուրբին պաշտպանութիւնը ձեզի տալու: Մայր մը նուիրական է, վեհափառ: Եւ երբ այդ մայրը թագուհի մըն է, ինչ որ մարդկային պարտականութիւն մըն էր կը դառնայ այնպիսի պարտականութիւն մը որմէ ոչ ոք կրնայ խուսափել:

— Այսպէս, չպիտի տոտամսիս մաս կազմելու այն իրատ ցանցաւ ազնուականներու կարգին մէջ, որոնք մօր և թագուհիին միանգամայն զթալով, ինձի համար կ'ոհուին:

— Ձերն եմ տիկին, և եթէ կ'անհրաժեշտ ըլլար ինձի պէն խեղճ մէկը ինչպէս կրնայ օգտակար ըլլար ձեզի...:

Թագուհին ուրախութեան սարսուռ մը զսպեց:

Ռուսներէն գունատեցաւ և հառաչ մը խեղդեց:

— Հսկել առաջ թէ ինչ կրնաս ընել

զինուորական մէջ փոխադրուած են 300 նաւազենք, 8 սպայ և 2 խորտնկէց: Իսկ զինուորականները անթիւ հեռագրով հաղորդակցութեան մէջ դրուած է մարտանաւերուն հետ:

Ռուսական զինուորական մէջ տեղափոխուած են 300 նաւազենք, 8 սպայներ, և 4 խորտնկէց:

Սպանիական (պուրկար) նախորդ զինուորական զինուորական պաշտպանելու պաշտոն ունին 100 զինուորական, որոնց 10ը զինուորական մէջ կը գտնուին, իսկ 90ը քովի կ'ընթացնեն վարժարանը, ինչպէս նաև կ'առնան վարժարանը:

Ռուսներէն զինուորական մէջ կը գտնուին 12 զինուորական խոնապետով մը, 10 զինուորական ալ հիւսապետարանին մէջ, իսկ 10 նաւազենք Պեմիական զինուորական յատկացուած են:

— Հանր. Պարտի վարչութիւնը երէկ իրիկուն յանձնարարեց իր պաշտոնական ղեկավար սպանիական զինուորական չգալ: Ամէն տարի սովորութիւն էր որ Արիֆէի առթիւ ելմական հաստատութիւնները կէտէն ետք կը գոցուէին, բայց այս անգամ օրուան կացութիւնը նկատի ունենալով առտունէ գոց կը մնան:

— Յունաց և Հայոց Պատրիարքարաններու պաշտոնէութիւնը երէկ սովորականէն կ'առնէին մեկնեցաւ:

— Գիշերները մինչեւ առտուն պահպանող Օսմ. զինուորականներուն և ստանկաններուն կ'ընկերանան օտար նաւազենքեր ալ:

— Վտանգի ազգանշանը այն ատեն յայտնի պիտի ըլլայ երբ ֆրանսական մարտական թնդանութի երեք հարուած արձակէ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՅՈՒՂԱՐԴ

ԻԶՄԻՐ

Ս. Ստեփաննոսի նորոգութեանց Յանձնաժողովը Հինգշաբթի երեկոյ նիստ գումարեց Առաջնորդարանին մէջ նախագահութեամբ Առաջնորդ Ս. Հօր, ներկայ էին Կարապետէն, Արապեան, Աւետիսէն, Ա. Խորեան, Բակուրէն, Հարենց, Դաւիթ Էփ. Փափագեան, Երեկոյն էր նաև Զարուստակոյ Ա. Էփ. Թաթևաճըրեան, Սոյն չի տու կազմուած էր գլխաւորաբար շնորհաւ և ճշգրիտ համարադրեղ եղած ծախսերը, նկատելով որ գլխաւոր նորոգութիւնները արդէն վերջացած են և ամբողջովին յրաւալու համար ալ մեծ քան մը մնացած չէ: Հաշիւներու մասնաւորաբար քննութեան տեսնուեցաւ որ ցարդ ծախսուած է 1700 ոսկի, իսկ դեռ պիտի ծախսուի 385 ոսկի, գումար 2085 ոսկի կամ կըր ճաշելով 2100 ոսկի: Հանգանակուած գումարն է 2050 ոսկի, որով վրայ եթէ աւելցուին մէկ քանի կարեւոր տեղերէ սպասուած նուէրները, կրնանք ըսել թէ հանգանակուած գումարը պիտի բաւէ առանց բացի: Բայց Առաջնորդ Ս. Հայրը որոշած է շարունակել հանգանակութիւնը, որովհետեւ զեռ խիստ շատերու զիմուս չէ եղած, որոնք կրնան

ինձի համար, շարունակեց Գաթէրին որ Մէտիլի, պիտի ըսեմ ձեզի թէ ինչ պիտի ըսեմ ձեզի... Աղքատ ես, քեզի պիտի հարստացնեմ, անհաշիւ մէկն ես, պատիւներու պիտի արժանանամ: Եւ սկսելու համար, ինչ կըսես եթէ պաշտոն մը տրուի քեզի Լուվրի մէջ, քան հազար ֆրանք տարեկանով մը:

— Կըսեմ թէ չլացած եմ, տիկին, և կը հարցնեմ թէ չեմ երազիր...:

— Չես երազիր, ասպետ, պարտականութիւն և թագուհիներու պարտականութիւնն է քեզի նման սուսերներու գրաւու գտնել:

— Նայինք ուրեմն զբաղուելու, ըսաւ Բարտախան որ ականջները լարեց:

Գաթէրին որ Մէտիլի պահ մը լուսութիւն պահեց, Ռուսներէն ճակատէն հողաքով սրբեց, իւր գլխէն, ինչ որ պիտի ուզէր ասպետէն:

— Պարոն, ըսաւ թագուհին իր խօսքերուն անուշ չեղտ մը տալով, քեզի խօսեցալ իմ թշնամիներու վրայ որոնք թագաւորին ալ են: Անոնց յանգանակութիւնը օրէ օր կ'աւելնայ, Եւ առանց այն քանի մը անձուէր ազնուականներուն, որոնց մասին խօսեցալ, վաղուց գոր-

100

NATIONAL UNION SOCIETY LTD

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՑՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԼՕՆՏՈՆԻ ՄԷՋ 1782 ԻՆ

Ընկերությունը ընդամենը պատվարանքի

պահեստ, Գոյքերը եւն. աշխի և քան

Վճարած է մինչև այսօր վճարներու համար աշխի քան

Ազգ. Ոսկի

15.000.000

88.000.000

Այս հաստատված ընկերությունը կ'ապահովագրէ հրդեհի դեմ շենքեր, ապրանք, կարասի, գործարաններ, եւն. նպատակաւ պայմաններով:

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԻԻՂ

LIVERPOOL 11 DALE ST

PHOENIX OF LONDON

Այս ընկերությունը կ'ապահովագրէ նշանակաւ ապրանքներ, ընդդէմ ծովային սրկածներու:

Լիազոր ներկայացուցիչ Իզմիրի

Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՈՇԵՏԵԱՆ

ԲԱՍՏԱՆԻ ԴԱՅԱՐԷԹ ՊԱՐԻՅԵԱՆ 33, 35, 37

ԱՅՍ ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄ

Կրկնուրի հետեւել վաճառատուններու մէջ.

Կրկնուրի հետեւել վաճառատուններու մէջ.

Կրկնուրի հետեւել վաճառատուններու մէջ.

ՀԱՅ ԼԱՅՅ ԵՒԼՆ. ԵՒԼ.

ԼԸ ՏԱՆԻԻՊ Ա ՎԻԵՆ

ԱՒՍՏ. ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՋՆԱՇՆՈՐԴԵԱԼ

ԱՊԱՆՈՎԱԳՐ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ. Հաստատու 1867 թն

Առաջնայատուկ ձեռնարկ Կայս. եւ Թագ. կառավ. հսկողութեամբ

Ցայսօր իր Ապահովագրեալներուն վճարած է	250,000,000 Փր.
Պահեստ ապահովում	50,000,000 »
Արժէք իր կալուածոց	7,000,000 »
Դրամագլ. ամբողջական	3,000,000 »
Պահեստ կեանքի ճիւղին	35,000,000 »

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ.—

Կեանքի վրայ ամեն տեսակ պայմաններով.

Որոշ պայմանաւորով կամ հասցիով մը վճարմամբ անկարողութեան պարագային:

Խառն ապահովագրութիւնը. 3% ապահովիչ յաւելումով:

Օժիտի եւ խնայողական ապահովագրութիւնը:

Բոլորն ապահովանքներն ամենէ նորագոյններն են և ամենէ առատաւնիքն:

Տեղեկութեանց համար դիմել ընդհ. գործակալներու:

ՓՈԽՈՒՄՃԵԱՆ ԵՒ ԱՆՐԻՔԷՉ

Քիւզիւք քուզու օղու խան

BANQUE D'ORIENT

ՊԱՆՔ ՏՕՐԻԱՆ

Հաստատուած Յանապատի Ազգ. և Տըչանտի Ազգ. դրամատան կողմէ

Դրամագլուխ ամբողջութեամբ դրամը 10,000,000

Կեդրոնատեղի ԱԹԵՆՔ

Մասնաճիւղ Կ. Պոլիս, Իզմիր, Սելանիկ, Ալեքսանդրիա, և Գահիր Գործակալու թիւն ի Համալսարան:

Պանք տ'Օրիան դրամատանի ամեն տեսակ գործողութիւններ կ'ընէ, ինչպէ՛ս՝ զանաւոր եղանակ Առեւտրական թղթերու, հեռագրական վրճարներու, առուծախ փոխգրքերու և ձեւերու, Աշխարհի զլխաւօր քաղաքներու վրայ կաւտայ վարկերու բացման գրքեր, ախ ամեն տեսակ արժեթղթերու, բացում ընթացիկ հաշիւներու, դրամ արժէք թղթերու և ապրանքներու վրայ են. են:

Ա. Ի. Ա. Գ. Ե. Ե. Բ.

Պանք ՏՕՐԻԱՆ կ'ընդունի դրամի Աւանգներ հետեւեալ սակերով

1 1/2 0/0	3	ամսուան	աւանդի մը	Հասար
2 0/0	6	»	»	»
3 0/0	1	տարուան	»	»
3 1/2 0/0	2	»	»	»
4 0/0	3	»	»	»

Բարեկցութեան հաստատութիւններու աւանդներն վերէի սակերէն 1/2 0/0 առաւ թիւն մը կ'ընդունին:

Ի տես վճարելի աւանդներուն համար՝ միակ անձի սը կողմէ և 100 Օսմ. օսկիէ աւելի, Պանք տ'Օրիան տարեկան 2 1/2 տոկոս մը կը յատկացնէ:

Պանք տ'Օրիան հասարակութեան տրամադրութեան տակ դրամ է, ինչպէ՛ս վարձքի յը փոխարէն իր հաստատութեան մէջ գտնուած դրամարկներն, հան դրամ և արժեքաւոր տարկանք պահելու համար:

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE

ՌՈՅԱԼ ԷՔՉԵՆՃ

ՀՐԴԵՇԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ

ԱՊԱՆՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնադր 1720 թն Ի ԼՈՆԴՈՆ

Գոյք ընկերութեան Ա. Ո. 5,000,000

Վճարեալ Ապահովագրեալներու յ » 42,000,000
ՀՐԴԵՇԻ ՃԻԻՂ.— Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դեմ և ամեն կը կալուածք, կարասիք, ապրանք, նպատակաւ պայմաններով:
ԿԵՆԱՐԻ ՃԻԻՂ.— Ընկերութիւնը նպատակաւ պայմաններով կ'ապահովագրէ մարդը կեանքի տեղութեան վրայ: Խառն ապահովագրութիւնը, Ընկերութեամբ ապահովագրութիւն են. և Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել:

Կ. Ո. ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ
Քիւզիւք քուզու օղու խան

Ս. ՈՒԹՅՈԼ ԵՒ ԸՆԿ
Քուզ. Գործակալ

ՆՈՐԹ-ԵՔՐՆ

(NORTHERN)

ՀՐԴԵՇԻ ԵՒ ԿԵՆԱՐԻ ԱՊԱՆՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Իզմիրի Գործակալութիւն հաստատուած
1864 թն ի վեր

Դրամագլուխ Ընկերութեան Լ. Ս. 3,000,000
Տարեկան Հասար » » 160,000
Պահեստի գումար » » 667,300

Ընկերութիւնը նպատակաւ պայմաններով կ'ապահովագրէ անշարժ կալուածներ, արժարաններ, ամեն տեսակ ապրանքներ են. են:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ

ՃԷՅՄՍ ՀԱԹԳԷՆՍՕՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՐԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԻԶՄԻՐԻԻ ՓՈՐՔ ԱՍԻՈՒ
Նրանկիւց քաղ, Բասաւ Սթուրցունեկի

ESTABLISHED 1782

PHOENIX ASSURANCE
COMPANY LTD OF LONDON

Դրամագլուխ և պահեստի գումար Ա. Ո. 4,500,000 Տարեկան Հասար Ա. Ո. 1,500,000:

«ՅԷՆԻՔՈ» 122 տարիէ ի վեր հի. մուծած օսկի հրդեհի ապահովագրութեան քն. կերութիւն մ'է և ցարդ հասուցած է առաւ քան 27,000,000 Ա. Ո. Քառասուց համար:
«ՅԷՆԻՔՈ» կ'ապահովագրէ հրդեհի դեմ շենք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպատակաւ պայմաններով, Գիմել առ

Լիազոր Ընդհ. Գործակ. Իզմիրի
Պաւաւաց

F. BLACKLER

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԻՔ ՔԱՄԷԼԻԱԻ

(ՆԱԽՈՐԴ. ԱՄԱՐԻԹԷՆ)

ՄԱՍՆԱՃԻՂ ՖՐԱՆԿԱՑ ԹԱՂ Թ. 33

Վաճառատանս մէջ կը գտնուին ամեն հաշակի յարմար ապրանքներ: Այնչա՛ն ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակի ապրանք, որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամենէ նորաճաշակները:
Գիններու անհամեմատ աժանութիւն, ապրանքներու տոկունութիւն անմրցելի չեն Այցեկեցէք անգամ մը ՔԱՄԷԼԻԱԻ Վաճառատունը համոզուելու համար:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ